

Turcio Ruso U. C. consule ordinario atque patricio. Verum ex laudatis mss. liquet, loco exconsule ordinario, exscriptorem per errorem posuisse consule ordinario; cumque Asterius ante annum sequentem exconsul dici non potuerit, ante cum annum Sedulii carmina nec collegit, nec evulgarit, ideoque, nec antea synodus Romana, in cuius decreto de Sedulio mentio, celebrata fuit, ut recte videre Usserius lib. iii de Primordiis Eccles. Britan. c. 16. Pearsonius in Vindictis epistolarum sancti Ignat. pag. 46, et card. Norisius laudatus, qui plura habet de Sedulio et ejus opere. Cum vero mense Martio alia synodus Romana habita sit, ea de qua agitur, pertinet ad an. 496, sicutque in Romana, sub Gelasio, non i, ut perpetam hactenus a conciliorum collectoribus appellata, et horum exemplo ab aliis.

a¹ CONCILII ROMANI II^a.

Quo a Gelasio et episcopis 55 Misenus absolvitur anno Domini 493 in idus Maii.

Residente in synodo venerabili viro papa Gelasio A Miseni libellus denuo recitetur. Anastasius d'aconus una cum Bonifacio, Maximino, Epiphanio, Basilio, Vitali, Claro, Irenæo, Decio, Asello, Euplo, Valentino, Martiniano, Basso, Benigno, Primitivo, Palladio, Undemio, Constantio, Martyrio, Candido, Laurentio, Deodato, Mercurio, Stephano, Dulcicio, Fortunato, Paschasio, Sanctulo, Innocentio, Chrysogono, Colonico, Molensi, Maximiano, Valentino, Constantio, Gaudentio, Felice, Vitaliano, Petro, Seneno, Aucupio, Timotheo, Stephano, Laurentio, et Probo episcopis, residentibus etiam Castino, Laurentio, Canusio, Eugenio, Januario, Martiano, Gordiano, Petro, Urbico, Paulino, Valente, Petro, Astero, Smaragdo, Bonifacio, Maxentio, Epiphanio, Justino, Felice, Redemptio, Projectio, Callisto, Ioanne, Valentino, Sebastiano, Martino, Epiphanio, Andrea, Servodei, Apolliono, Petro, Servando, Agapito, Abundantio, Marcellino, Litorio, Laurentio, Agathone, Sebastiano, Valentino, Anastasio, Genesio, Dionysio, Epiphanio, Acontio, Paulino, Agapito, Adeodato, Benedicto, Dominico, Redemptio, Severo, Juliano, Stephano, Crescentiano, Septimino, Cypriano, et Epiphanio presbyteris una cum Amandiano viro illustri, et Diogeniano viro spectabili; astantibus quoque diaconibus, Gelasius episcopus Ecclesie catholicae urbis Romae dixit: Meminit dilectio vestra superiore conventu oblatum nobis a Miseno libellum in conspectu vestro fuisse recitatum; hunc eumdem si placet dilectioni vestre, denuo recensendum, ut acta nostra contineant. Et quia aliud se quoque peccatorum praे manibus babere proficeret, quid etiam in hoc contineatur, possimus agnoscere. Et adjecit:

B *Cum Vitalis et Misenus apostolicæ sedis legati, per Zenonem imperatorem inducti Acacio communissent, et Petri Moggi Alexandrinæ Ecclesiae invasoris nomen in diptychis publice recitari sine contradictione audivissent, ideoque justo iudicio a Felice papa in synodali Patrum consensu excommunicati fuissent; tandem post intervallum undecim annorum, postque Vitalem in excommunicatione defunctum, Misenus gratia Dei adjutus, ad mentem reddit; suumque delictum plurimum detestatus, ad penitentiam et Ecclesie unitatem recipi postulavit. Iudicto igitur hac de causa concilio, post causæ cognitionem magno omnium applausu bumeris pastorum impositus ad ovile Christi, unde annis prope undecim aberraverat, viciassim reductus fuit. Habi-*

D *' Edidit Baronius cum variis lectionibus ex ms. Virginiensi, quas cum eo communicavit P. Fronto Ducaus. HARDUIN.*

' Si concilium in quo de libris apocryphis actum, anno tantum 496 habitum est, ut supradiximus ex Pagio, restat ut hoc concilium in quo Misenus absolvitur, primum sub Gelasio dici debeat, illud se-

Miseni libellus denuo recitetur. Anastasius d'aconus recitavit: Datum a famulo vestro Miseno die octavo iduum Martiarum, Viatore V. C. consule. Quantum ad meæ pertinet infelicitatis abruptum, errori meo quolibet ratione contracto desinio non esse parendum: quoniam hoc ipso poena carere non debo, quod merui ³ ad causam poenalem, quæcumque foret, perduci.

Quantum vero pertinet [al. respicit] ad remediale subsidium, duo sunt que me ad hoc suppliciter implorandum venire constringunt; ne vel ego desperatione magis perpetuis cruciatibus sim dignus addici, Judge prævaricatoris exemplo: et quia tanta est ineffabilis illa clemensia, quæ apostolica potestate universum facinus possit absolvere. Hanc igitur solam in meo negotio, papa venerabilis, vocem miserandus effundo. Paree prostrato, porrige manum jacenti. Nullis ignorantiae excusationibus: itor, nullas decipulas circumventionis obtendo, nec in quemquam calamitatis meæ studio transferre discrimen; quia alios incusare non debo, qui poscam clementer absolviri; quia licet mihi pro mea defensione nihil afferam, non ambigam tamen hæc omnia tuo iudicio esse tractanda. Tantum queso, ut superno Numini obsequentes, quod pronuntiat per prophetam: Nolo mortem morientis, donec revertatur et vivat (Ezech. xxxiii), vos potius cuncta quæ in persona mea gesta sunt benigna consideratione librantes [al. deliberantes], viaticum seni ⁴ ægritudine et continua maceratione consumpto, ne sine ecclesiastica communione rapiar, non negatis ex alterius casu experimentum meæ formidinis intuens: qui auxilium, etiam vobis

tum est hoc synodale iudicium in basilica Sancti Petri, anno Christi 493, tertio idus Maii, sub consulatu viri clarissimi Flavii Viatoris, qui est Gelasii 4 et Anastasii imperatoris annus imperii 5. Acta hujus concilii per Dionysium Exiguum translata fuerunt. Ea quæ ex Vaticana bibliotheca accepta sunt, atque etiamnum tomo I Epistol. pontif. recitantur, nonnulli mendosa sunt, et fidearent. Quæ vero ex codice Virginiensi per Frontonem Ducæum societatis Jesu professorem edidit illustrissimus cardinalis Baronius, anno 495, integriora sunt et magis emendata. Quæ Romano exemplari collata, in pristinum fere candorem omnino restituta, hic infra post notas nostras tibi, benevole lector, exhibemus. SEV. BI-

cundum.

³ Manuscriptus habuit, ad causam poenalem quæcumque sorte perduci. Eodemque modo legitur paulo post in hoc ipso concilio. FRONT. DUCÆUS.

⁴ Ægritudine continua et maceratione. FRONT. DUCÆUS.

conferre volentibus. non potuit indipisci. Et me per imperitiam bac clade potius implicatum ¹ hoc ipso dignanter ostendite quod ² ad receptionis Ecclesiae superstes gratiam valui pervenire.

Quo lecto, Gelasius episcopus dixit: Petitorum gesta retinebunt. Et adjectit: Ipse nunc Misenus adveniat, et petitorum quod obtulit, ipso praesente, retinetur. Cumque ingressus fuisset Misenus, prostratus in terram aliud petitorum obtulit, et rogavit ut susciperetur. Cumque susceptum fuisset, Gelasius episcopus dixit: Utraque petitoria quæ protulit, ipso quoque praesente, legantur. Iterum Anastasius diaconus recitat. Datum a famulo vestro Miseno, viii idus Martias, Flavio Viatore viro clarissimo consule.

Quantum ad meæ pertinet infelicitatis abruptum [al. obtutum], errori meo qualibet ratione contracto definitio non esse parcendum: quoniam hoc ipso poena carere non debeo, quoniam merui ad penalem causam quacunque sorte perduci. Quantum vero respicit ad remediale subsidium, duo sunt quæ me ad hoc suppliciter implorandum venire constringunt: ne vel ego desperatione magis, perpetuis cruciatus sim dignus addici Judge prevaricatoris exemplo; et ex altera quæ superius continentur. Item aliud petitorum recitat. Datum a famulo vestro Miseno sub die tercio [al. quarto] idus Martias, Flavio Viatore viro clarissimo consule.

Oblato primitus petitorio meo, nihil aliud suppli- citer exoravi quam ut misericordia mibi sedis apostolice non in perpetuum negaretur: cuius mibi spem quoniam pro immensa Dei pietate, qua regitur, relucere jam sentio, magis magisque consentiam mea contagis perfidorum, quæ infeliciter potius quam studio, circumventus incideram, liberam purgatam- que esse pronuntians, toto corde atque ore protestor sub divina contemplationis intuitu, me omnes qui- den haereses et quidquid inimicum est catholica et apostolica fidei, communionisque sinceræ, prona mente refutare, tum præ ipue Eutychianam haeresim cum suo scilicet auctore Eutychete et ejus sectatore Dioscoro, vel successoribus ejus atque communicato- ribus Timotheo Aluro, Petro Alexandrino, Acacio Constantinopolitano, Petro Antiocheno, cunctisque eorum complicibus et communicatoribus respuere, damnare, et anathematizare perpetuo, omnesque istos et hujusmodi horribiliter execrari, nec unquam me cum talibus ullum quolibet modo profiteor habitu- rum esse consortium, sed ab his omnibus futurum, proorsus alienum. Quorum pravitatem licet nunquam voluntate receperim, tamen me quia calamitatis im- pulsu minus cautus videor incidisse, sub conspicu- Dei et heati Petri apostoli ejusque vicarii, ac totius Ecclesiae, mea (sicut dixi) professione [al. confessio-

¹ Hoc ipsum indignanter ostendit, quod. FRONT. DUC.EUS.

² Hoc ipsum, inquit, me ostendit immeritouisse ca- lamitate oppressum, quod non ut Vitalis ex hac vita subductus sum prius quam communioni catholice possem restituiri. Unde subiicit paulo post Gelasius: Hor- tur nos intercepti periculum in superstite subsidia

A ne] voceque condemno, detestor, exhorreo, in sola me fide communioneque catholica et apostolica semper duraturum esse confirmans. Cui petitioni meæ manu mea subcripsi die tertio iduum Martiarum, Viatore viro clarissimo consule. Haec vestrae beatitudini in conventu venerandoru[m] [al. addit episco- porum] credidi meis manibus offerenda. Et alia manu: Ego Misenus huic petitioni meæ et a me oblatæ sub- scripsi, die et consule superscripto.

Gelasius episcopus dixit: Quæ lecta sunt transcri- bantur. Et adjectit: Quid videtur fraternitati vestrae statuendu[m], vestri quoque consilii participatione desideramus agnoscere. Levaverunt se omnes epi- scopi et presbyteri, rogantes et dicentes: Exaudi Christe: Gelasio vita: dictum vicies. Quod vobis Deus B dedit in potestate, præstate: dictum duodecies. Hoc fac quod facit dominus Petrus; dictum decies. Ut indulgeas, rogamus: dictum novies. Cum denuo scis- sent, Gelasius episcopus dixit: Sedes apostolica quadern, quæ Christo Domino delegante totius Ecclesiae retinet principatum, pro dispensatione curaque ge- nerali, quam vel pro fide catholica, vel pro paternis canonibus regu[li]sque majorum necessaria ³ semper circumspectione dependet, Misenum atque Vitalem, quos contra Eu[th]ychianæ pestilentiae sectatores, vel contra eos qui talium se communione polluerant, suæ potestatis legatione suffulitos ad Orientem dulcum sub sanctæ memorie decessore meo præsule d sti- narrat, quod apostolica præcepta declinantes quolibet modo in eorum adversum quos missi fuerant consortia recidissent, gestis synodalibus rerum discussione patafacta, communione pariter et honore merito ju- re ue submovit.

Quibus tamen misericordie locum memor super- na pietatis pro suo moderamine reservavit: et dum conditionem posuit ultionis, spem noluit propitiatio- nis abscondi: siveque suam sententiam temperavit, ut istorum veniam cum illorum mallet salute provenire, quorum fuerant participatione decepti: ac potius præberent eis, quoq[ue] suo firmaverant in pravitate consensu, et alubrem correctionis metum, et emen- dationis imitandæ consortium. Denique sic ipsa animadversionis verba librata sunt, ut se illi et cum istis ⁴ percussos adverterent, et ex eorum conditione non disfiderent posse salvari. In quo utique et his D non est in totum via præclusa remeandi; et illis, si malleant, per istos est oblata correctio, studiumque porrectum, quo possint incliore conatu præteritos compensare prolapsus, si favorem, quem prævaricatoribus facil voluntate detulerunt in reformationem catholicorum potius converterent sacerdotum.

Dictum est enim, tandiū istos fore suspensos, do- nec auctore Deo, et adnisi catholicorum principum, non differenda sanandi, qui in hoc recipiendus divinitus indicatur. FRONT. DUC.EUS.
³ Semper circumspectione dependit. FRONT. DUC.EUS.
⁴ Percussos adverterent, ex eorum conditione non disfiderent posse salvari. FRONT. DUC.EUS.

vel populi Christiani,¹ Alexandrina catholicum sa-
cerdotem receperisset Ecclesia. Gratulandum scilicet
crederetur, nullo modo Græcos non posse renuere
quod viderent ab apostolica sede fuisse damnatum,
facileque eos posse de istorum suppicio commove*i*,
ut noscent quid vitarent, et quid consequenter am-
birent,² ac velle putarent resipiscendo magis sen-
tire cum rectis, quam jugiter errare cum perfidis.
Exspectatumque diu est, ut his rationibus incitati
contagia nefanda deponerent,³ una cum apostolica
sede consentiendo, sicut de eorum speratum fuerat
voluntate;⁴ nitentesque catholicis sacerdotibus
revocandi studium potius commendarent: quo ipsi
ad orthodoxam⁵ recurrerent unitatem; et istis qui
illorum participes erroris exsisterant, ministrarent
præstitutæ receptionis effectum. Nec qua fieri potuit
occasione cessatum est, quo competenter adinoniti
et sufficienter instructi, pariter pericula vita
cognoscerent, ac patere sibi januam, si sinceris men-
tibus hanc petiissent, apostolicæ communionis ad-
verterent.

Sed quia eo per ventum est, ut hortamentis quoque
medicinalibus, dum etiam quæ referrent contraria
non haberent, different tamen hactenus adhibere
consensum; illorum quidem difficultatibus paternum
quemdam debemus pii doloris affectum, deprecantes
omnipotentiam Dei nostri, quæ sola quamvis devias
in veritatis viam potest convertere voluntates, ut
eisdem suæ propitiationis operatione mirabili spiri-
tu*m* resipiscientæ et efficaciam correctioni dignan-
ter infundat. Quæ donec (sicut de ejus virtute consi-
dimus) divina placatione proveniant, hunc interim
qui supplicat desiderabiliter expetentem nullatenus
perire patiamur: ut cujus non sunt Orientales de-
jectione perterriti, ne in errore persisterent, saltem
curatione provocentur, ut redant ad salutem; præ-
cipue cum dispositionis sedis apostolicæ clementiam
tenor comitetur ipse dictorum, neque prolata sibi
repugnare constitutio judicetur. Definitum quippe
est (ut superius jam prædictum est) eos de quibus
agimus etenim debere suspendi, donec auctore
Deo, et præfatis adnitentibus, Alexandrina catholicum
reciperit Ecclesia sacerdotem: non abrupte et
sine exceptione propositum est, sed ea ratione de-
promptum est, qua non sive illis adnitentibus, sive
non adnitentibus, indifferenter videbatur iñixa sen-
tentia: ideoque sub quo tenore libata conditio est,
codem non existente, necessitatem suæ professionis
absolvit. Quod enim cum adnisi prædictorum pro-
nuntiatum est esse faciendum, hoc eodem non suc-
cedente non fieri posse, manifestum est. Sed cum
eorum etiam faciendum memoratur adnisi, satis evi-
denter ostensum est, quod sine hoc non posset im-
pleri. Licet ergo illi, quorum deesse probatur adnisi,
de sua sint obstinatione miserandi, tamen quia deest,
sicut sine eo effici non potest quod cum eodem effici

¹ *Alexandrina catholico sacerdote carperisset Ecclesia*
gratulari, ut scilicet crederetur. FRONT. DUCÆUS.

² *Ac velle putarentur resipiscendo. FRONT. DUCÆUS.*

A posse præsumptum est; ita desistentibus causis, per
quas hic articulus veniret ad terminum, insolubiliter
non retinet obligatum

Quapropter lata sententia non existentibus per
quæ possit usque ad sui exitum deputatam tenere
mensuram, his consulendi, et his qui arctati tene-
bantur, tribuer libertatem. Et apostolica quidem se-
des (ut sæpe repetendum est) æstimans Orientales
nullo modo non posse respuere quod sedes apostolica
refutasset, eosque saluti propriæ et apostolicæ com-
munioni nullius præferre posse personam, hæc de
eorum mentibus melius æstimarat. Sed quod iterum
non tacendum est, dolenda pernicies non velut im-
providam bene de Orientalibus sentientem potest
opinionem magis apostolicæ sedis arguere, quam
B suæ pervicaciæ potius deputare, quod oblatum sibi
tramitem propriæ redintegrationis secuta non fuerit:
nec ideo tamen aliis debet medicinalem desideranti-
bus impediē per suam pervicaciam facultatem.
Tunc enim dicta sunt de Græcorum consensione
fidenter, quia et simul beati Petri societatem quibus-
libet videbantur præponere posse personis, et qui
exsisterunt ante catholicæ, æstimabantur consensuri
facile veritati, atque ideo cuiuslibet hominis affectum
in desideriis apostolicæ communionis non posse præ-
ponere? quæ cum nondum suscepserint per quas hic
ordo decurreret voluntates, id quod per eas fieri
posse præsumptum est, cernitur absolutum; quoni-
am cum desunt qui perficiant [Al. si desint per
quos id efficiant], nullus provenire possit effectus;
imo cum iidem ipsi per quos judicabatur esse facien-
dum, ne efficiatur obsistant: qui si in hac sunt
(quod absit) obstinatione mansuri, resoluta conditio
est illius rei, quæ eorum studiis fiducialiter censeba-
tur impleri.

C Sin vero (sicut potius optamus) fuerint ad meliora
conversi, ne inter hæc interim qui misericordiam
postulat, vel æstate, vel morbo, quo frequenter im-
peditur, possit intercipi, dum super istis est consu-
lendum, ne defuncto jam nullum possit remedium
subrogari; quippe cum dictum sit, sive illis adnitent-
ibus, sive etiam fortassis invitis, sed cum eorum
magis adnisi quod promulgatum fuerat posse con-
stare: sicut igitur cum illis adnitentibus nullatenus
pace fixa [Al. præfixa] perdurant: hoc etiam tenore
beatus Paulus apostolus non ideo (quod absit) se fel-
lis credendus est, aut sibi exstissem contrarius;
quoniā cum se ad Hispanias promisisset ituru*n*, dis-
positione divina majoribus occupatus ex causis, im-
plere non potuit quod promisit. Quantum enim ipsius
voluntatis intersuit, hoc pronuntiavit, quod revera
voluisset efficere: quantum ad divini secreta consi-
lii, quæ ut homo omnia non potuit licet Spiritu ple-
nus agnoscere, superna prætermisit dispositione
præventus. Nec quia beatus Petrus apostolus pro
affectu divinæ reverentie ipsi Domino respondit:

³ *Ut cum apostolica sede. FRONT. DUCÆUS.*

⁴ *Nitentes catholicis. FRONT. DUCÆUS.*

⁵ *Recurrent veritatem. FRONT. DUCÆUS.*

Non lavabis nisi pedes in æternum (Joan. xiii) ; sed sellisse (quod absit) aut in sua putabatur minime constituisse sententia, quod mox eidem divinæ cesserit voluntati : et quod ¹ se dixerit non esse factum, causis astrictus humanæ salutis expeteret prona voluntate faciendum.

Idcirco ² illa non accidente via, qua eorum fuerat reconciliatio constituta, alteram licet adoriri, qua subveniatur, quibus subveniendum esse decretum est : maxime cum Miseno ex quolibet excessu vel qualibet prævaricationis pena sufficiat, quæ usque eo tractata est, ³ ut sola considerationis humanæ suprema consideratione laxetur, remittendaque punio sit, quæ non habet ultra quo crescat. Quia cum nulli animæ Deus onnipotens et misericors per ecclesiasticam pietatem quærenti noluerit remedium denegari, non dubium est, hoc ipso aucto: e Deo, et divina compunctione prodire, ut tunc de ejus receptione tractetur, quando ea non protelanda quoque necessitas compellat impendi : nostro præterea Salvatore B. Petro apostolo præ cæteris delegante: *Quæcunque ligaveris super terram, erunt ligata in cælis; et quæcunque solveris super terram, erunt soluta et in cælis (Matth. xvi)* : sicut et his verbis nihil constat exceptuni, sic per apostolicæ dispensationis officium et totum possit generaliter alligari, et totum consequenter absolvi. Præcipue cum ex hoc magis præberi cunctis oporteat apostolicæ miserationis exemplum, ut absolutione damnati, si resipiscant universi, et ab errore se retrahant, atque ad apostolicæ communionis sinceram redeant unitatem [al. puritatem], vinculis se damnationis illius, quam universaliter merito prævaricatores exceperant, non ambigant exuendos.

Neque enim qui longe positos ad integrum fidem curare nitimus, revertentes in presenti supplices refutare debemus : ubi sollicite præcavendum est ne conscientiae detrimentum negantes, ⁴ usque ad extremum peccati [al. petenti] materiam (quod absit) ⁵ nullatenus incidamus : censuræque veritatis etiam circa supplices, sine fine persistens, transeat in reatum. Proinde quantum, præmonente Domino, possibilitatis humanæ desideranti remedia præbeamus, ⁶ totum quod supra nostræ facultatis est modulum divino iudicio relinquentes, non autem nobis poterunt imputare, cur prævaricationis offensam viven-

A tibus remittamus ; quod Ecclesiae, Deo largiente, possibile est : qui nos etiam mortuis veniani prestare deposcunt ; quod nobis possibile non esse, manifestum est : quia cum dictum sit, *Quæ ligaveritis super terram, quos ergo non esse jam constat super terram, non humano, sed suo iudicio reservavit* ; nec audet Ecclesia sibi metu vindicare, quod ipsis beatis apostolis conspiciat non fuisse concessum ; quia alia sit causa superstitionis, alia defunctorum.

Tulerit Vitalis sortem divini iudicij, cui etiam, cum magnopere vellemus, non potuit subveniri : huic saltem prosint, dum copia viventis admittat, in remedis assequendis alterius experimenta recente subtracti. Cumque scriptum noverimus : *Unus assumetur, et unus relinquetur (Luc. xvii)*, hortatur nos intercepti periculum in superstite subsidia non differenda sanandi, qui hoc ipso recipiendus divinitus indicatur, cum illi supervivit, ⁷ qui ad hæc non meruit pervenire : et quoddam de utroque cœlestis iudicij refulget examen ; ostenditurque nobis evidenter in duobus, in quo fuerit causa sine venia, et ⁸ in quo sit quæ indulgentia carere non debeat : atque ideo quam ipse quoque si superstes competenter Acacius expetisset, potuerat obtinere (quippe de quo sic positum est, insolubilem fore, ut non dicetur : Etiam si forte corrigeret), multo magis huic qui communione ejus infectus est, imploranti flebi: iter, pietatis est apostolice non negare.

Professus ergo Misenus regulariter se omnes heres, Eutychianam præcipue cum Eutychete, Dioniso, Timotheo Eluro, Petro Alexandrino, Acacio Constantinopolitano, Petroque Antiocheno, vel cunctis eorum successoribus, se. tatoribus et communicatoribus detestari, eosque anathemate ferire perpetuo, communionis apostolice, et sacerdotialis gratiam, quam catholica traditione percepit, recipiet dignitas. Omnes episcopi et presbyteri surgentes in synodo, acclamaverunt : Exaudi, Christe : Gelasio vita : dictum quindecies. Domine Petre, tu illum serva : dictum duodecies. Cujus sedem et annos : dictum septies. ⁹ Vicarium Christi te videmus, dictum sexies. Cujus sedem et annos : dictum septies trigesies.

Six:us notarius sancte Romanæ Ecclesiae jussu domini mei beatissimi papæ Gelasii ex scrinio edidit die ¹⁰ tertio idus Maii, Flavio Viatore viro clarissimo D consule (anno Christi 495).

¹ Hic locus integer, usque ad ea verba, alia defunctorum, citatur a Vigilio papa in constituto an-

553. HARDEIN.

² Se dixerat non esse factum. FRONT. DUCÆUS.

³ Illi non faciente via, forte legendum faciente. FRONT. DUCÆUS.

⁴ Ut sola conditionis humanæ. FRONT. DUCÆUS.

⁵ Usque ad extremam peccati materiam. FRONT. DUCÆUS.

⁶ Ullatenus incidamus, censuræque severitas etiam circa. FRONT. DUCÆUS.

⁷ Qui ad hoc non meruit. FRONT. DUCÆUS.

⁸ Quo indulgentia, forte legendum quo indulgentia carere non debet; atque adeo quod ipse quoque. FRONT. DUCÆUS.

⁹ Vicarium Christi te videmus : dictum undecies. Apostolum Petrum te videmus : dictum sexies. Cujus sedem. FRONT. DUCÆUS.

¹⁰ Idus Martii. FRONT. DUCÆUS.